

Wiesława Kwiatkowska

Toruń, Polska

e-mail: wk@umk.pl

ORCID ID: 0000-0003-4101-6888

Archiwum Uniwersytetu Mikołaja

Kopernika w Toruniu. Informator o zasobie
archiwalnym. Stan na dzień 31 grudnia 2017
roku, red. A. Supruniuk i W. Krajniak, oprac.
B. Kierzkowska, A. Supruniuk, W. Krajniak,
J. Waliszewski, Wydawnictwo Naukowe
UMK, Toruń 2018, ss. 503, il.,

ISBN 978-83-231-4093-1

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/FT.2019.015>

Tekst jest opublikowany na zasadach niewyłącznej licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa-Bez utworów zależnych 4.0 Międzynarodowe (CC BY-ND 4.0).

Dr hab. Wiesława Kwiatkowska jest emerytowanym pracownikiem Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Jej zainteresowania badawcze obejmują archiwistykę oraz historię średniowieczną i XIX w. Zajmuje się metodyką archiwalną, zwłaszcza opracowaniem zasobu archiwalnego, pruską kancelarią akt spraw, dziejami archiwów i ich stanem obecnym oraz kształceniem archiwistów. Problematyka historyczna dotyczy dziejów księgozbiorów średniowiecznych oraz historii Kościoła ewangelickiego w Prusach Zachodnich. Opublikowała m.in.: *Toruń miastem Hanzy* (Toruń 2000); *Kancelaria Ewangelickiego Kościoła Unijnego w Prusach Zachodnich w latach 1817–1920 i pozostałe po niej akta* (Toruń 2006) i *Dorobek polskiej archiwistyki w zakresie metodyki opracowania zasobu archiwalnego* (Warszawa 2014). Jest członkiem Towarzystwa Naukowego w Toruniu, Stowarzyszenia Archiwistów Polskich i Polskiego Towarzystwa Historycznego.

S

owa kluczowe: Archiwum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika; archiwum z powierzonym zasobem; informator o zasobie archiwalnym; materiały archiwalne; pomoce archiwalne; przewodnik po zasobie Archiwum UMK; Uniwersytet Mikołaja Kopernika; zasób archiwalny

Streszczenie: W roku 2018 ukazał się pierwszy przewodnik po zasobie archiwum uniwersyteckiego pt. *Archiwum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu Informator o zasobie archiwalnym. Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku*, pod red. A. Supruniuk i W. Krajniak, którego autorami są pracownicy Archiwum. Informator składa się z trzech zasadniczych części: wstępnej (przedmowa, wstęp, kalendarium, wykaz skrótów), zasadniczej (prezentacja zasobu) i uzupełniającej (wykaz podzespołów, spis ilustracji, bibliografia, streszczenie w języku angielskim, indeks rzeczowy). Został on bardzo starannie przygotowany pod względem merytorycznym i graficznym. Na szczególną uwagę zasługuje rozbudowany i wartościowy wstęp, który pozwala zrozumieć budowę i sposób korzystania z pomocy, a przede wszystkim przybliżyć dzieje Archiwum i jego zasób. Część zasadniczą Informatora stanowi charakterystyka zasobu, która pozwala zapoznać się ze zgromadzonymi archiwaliami. Opis poszczególnych podzespołów zawiera osiem szczegółowych informacji, w tym o ich zawartości, uzupełnionej o zakres chronologiczny poszczególnych serii akt. Całość dopełnia przemyślany i przygotowany bardzo starannie aparat uzupełniający. Wartość publikacji podnosi znacząco jej szata graficzna i staranne wydanie, w tym liczne fotografie, które znakomicie ilustrują poszczególne części. Przygotowanie pierwszego przewodnika po zasobie archiwum uniwersyteckiego wymagało od autorów podjęcia kilku problemów o znaczeniu priorytetowym dla archiwistyki akademickiej, w tym przede wszystkim dotyczącego struktury zasobu tego typu archiwum. Publikacja znajdzie swoje trwałe miejsce w dorobku polskiej archiwistyki nie tylko z uwagi na pionierski charakter, ale przede wszystkim wysoki poziom merytoryczny zawartych w niej informacji.

W roku 2018 nakładem Wydawnictwa Naukowego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (dalej: UMK) ukazała się publikacja zasługująca na szczególną uwagę archiwistów, historyków i innych badaczy, zainteresowanych zwłaszcza dziejami nauki i szkolnictwa wyższego. Chodzi o jeden z najważniejszych typów pomocy archiwalnych, czyli opracowań o charakterze informacyjnym, ułatwiających dostęp do poszukiwanych archiwaliów, a mianowicie o przewodnik pt. *Archiwum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu Informator o zasobie archiwalnym Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku*, pod red. A. Supruniuk i W. Krajniak. Jest to wspólne dzieło pracowników Archiwum: Bożeny Kierzkowskiej, Anny Supruniuk, Weroniki Krajniak i Jacka Waliszewskiego.

Przewodniki po zasobie jednego archiwum zajmują szczególne miejsce wśród przewodników po archiwach. Mogą mieć postać albo przewodnika informacyjnego, o lakonicznym wstępie i opisie zespołów ograniczonym do wykazu zawierającego podstawowe dane (nazwa, zakres chronologiczny, rozmiary, rodzaj karty zespołu), albo naukowego o pełnych informacjach ogólnych i szczegółowej charakterystyce zespołów, uzupełnionych o odpowiedni aparat naukowy.

Omawiana publikacja, nazwana została skromnie Informatorem, chociaż zawiera rozbudowany wstęp, a w opisie materiałów archiwalnych znajduje się także charakterystyka ich zawartości, chociaż o różnym stopniu szczegółowości, uzależnionym przede wszystkim od stanu ich opracowania. Polska archiwistyka ma znaczący dorobek w zakresie wydanych przewodników, ale zawężony do wybranych typów archiwów. Prym wiodą tutaj archiwa państwowe podległe Naczelnemu Dyrektorowi Archiwów Państwowych, zdecydowanie mniejszy udział mają

archiwa wyodrębnione, z powierzonym zasobem, czy niepaństwowe. Wydawnictwo przygotowane przez pracowników UMK jest pierwszym informatorem o zasobie archiwum uniwersyteckiego. Archiwa te należą do jednostek o szczególnym znaczeniu, pełnią rolę nie tylko składów akt własnych uczelni, lecz także są archiwami, którym Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych powierzył prawo wieczystego posiadania zasobu. W efekcie zgromadzone przez nie archiwalia stanowią część narodowego zasobu archiwalnego o ogromnym znaczeniu naukowym, a wiedza o nich zasługuje na jak najszersze upowszechnienie. Dzieła tego się podjęli, i miejmy nadzieję, że zapoczątkowali kolejne przewodniki, pracownicy Archiwum UMK, placówki o długiej, sięgającej roku 1948 bogatej tradycji.

Informator składa się z następujących części: Przedmowa JM Rektora UMK; Wstęp (A. Supruniuk, W. Krajniak); Kalendarium Archiwum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika za lata 1948–2017 (A. Supruniuk); Wykaz ważniejszych skrótów; Zasób Archiwum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika (Rozdział I – B. Kierzkowska, Rozdział II – A. Supruniuk; Rozdział III – J. Waliszewski, A. Supruniuk; Rozdział IV – A. Supruniuk; Rozdział V – J. Waliszewski, A. Supruniuk; Rozdział VI – W. Krajniak); Wykaz podzespołów archiwalnych; Spis ilustracji; Bibliografia (A. Supruniuk); Summary (streszczenie w języku angielskim, tłum. A. Mądry); Indeks rzeczowy (W. Krajniak).

Po przedmowie JM Rektora, ukazującej miejsce i znaczenie archiwum dla uniwersytetu i jego społeczności, następuje rozbudowany wstęp. Zawiera on charakterystykę informatora, zarys dziejów archiwum, jego zasób oraz zasady udostępniania i korzystania z niego. W pierwszej części wstępu ukazano cel opracowania, jego genezę, przedmiot i zakres, zastosowaną metodę i przyjęty układ prezentacji zasobu. Impulsem do wydania Informatora był obchodzony w roku 2018 jubileusz siedemdziesięciolecia istnienia archiwum. Przy jego przygotowaniu wykorzystano Zalecenia Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 6 czerwca 2000 r. dotyczące opracowania informatora o zasobie archiwum państwowego¹, które przystosowano do specyfiki opisywanego zasobu.

Kolejny punkt został poświęcony historii archiwum od powstania 16 września 1948 r. do czasów obecnych. Ujęto w niej funkcjonowanie placówki w kolejnych okresach, w tym podstawy prawne działalności, status organizacyjny, sprawy personalne, lokalowe, zakres działalności i wykonywane zadania. Archiwum kierowali tak zasłużeni historycy i archiwiści jak: prof. Bronisław Włodarski (1948–1951), doc. Leonid Żytkowicz (1951–1954), dr Józef Mossakowski (1954–1965), doc. Irena Janosz-Biskupowa (1966–1976), dr Henryka Duczkowska-Moraczewska (1976–2010). W roku 2011 stanowisko kierownika pełnił początkowo prof. Janusz Tandecki, a od 1 października do chwili obecnej – dr hab. Anna Supruniuk.

Przy omawianiu zasobu uwzględniono podstawy prawne i zakres gromadzenia archiwaliów, a następnie przedstawiono jego kształtowanie na przestrzeni lat, na które wpływ miało wiele czynników, wśród nich możliwości lokalowe, kadrowe, obowiązujące regulacje prawne. Uzupełniają ten punkt informacje o stanie uporząd-

¹ *Pismo Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z 6 czerwca 2000 r. w sprawie zaleceń dotyczących opracowania informatora o zasobie archiwum państwowego* [online], [dostęp 3 VII 2019]. Dostępny w World Wide Web: https://www.archiwa.gov.pl/images/docs/akty_normatywne/Pismo___6_2000.pdf.

kowania i istniejących pomocach archiwalnych oraz dotyczące rozmiarów zasobu i jego części składowych. Autorzy nie ustrzegli się przy prezentacji zasobu pewnych nieścisłości terminologicznych, co wobec braku aktualnego słownika archiwalnego, jest bardzo trudne do uniknięcia, np. s. 42: zgodny z obecnym stanem prawnym jest podział dokumentacji według jej wartości na materiały archiwalne i dokumentację niearchiwalną (a nie dokumentację); w skład zasobu Archiwum wchodzi materiały archiwalne organizacji i stowarzyszeń (a nie dotyczące organizacji).

Wstęp zawiera także zasady i warunki udostępniania oraz korzystania z materiałów, zarówno w formie bezpośredniej w pracowni naukowej, jak i pośrednio poprzez kwerendy. Wspomniano o prowadzonej intensywnie działalności popularnonaukowej, obejmującej różne formy: wystawy, referaty wygłaszane na konferencjach, liczne publikacje naukowe i prasowe. Dopełniają wstęp zamieszczone na końcu dane kontaktowe. Wartościowym uzupełnieniem jest Kalendarium Archiwum UMK, w którym podano najważniejsze fakty z dziejów placówki i zasobu.

Zasadniczą część Informatora stanowi prezentacja zasobu Archiwum UMK, który podzielono na sześć rozdziałów:

- I) Wydziały, instytuty, katedry, zakłady,
- II) Jednostki administracyjne,
- III) Jednostki ogólnouczelniane, międzywydziałowe i usługowe,
- IV) Instytucje, organizacje, związki i towarzystwa działające przy UMK,
- V) Organizacje studenckie,
- VI) Spuścizny po pracownikach Uniwersytetu oraz osobach związanych z uczelnią.

W ramach rozdziałów każdy z podzespołów został opisany według punktów:

- [0] – cyfra arabska odpowiadająca kolejnej pozycji podzespołu w informatorze;
- 1) Nazwa podzespołu archiwalnego wraz z jej wcześniejszymi i późniejszymi zmianami;
 - 2) Daty skrajne podzespołu;
 - 3) Rozmiar podzespołu, podany w metrach bieżących i jednostkach archiwalnych, z wyjątkiem akt studenckich;
 - 4) Zwięzła charakterystyka zawartości poszczególnych podzespołów o różnym stopniu szczegółowości;
 - 5) Rodzaj dokumentacji wymieniony od najczęściej występującej;
 - 6) Uwagi dotyczące stanu digitalizacji materiałów;
 - 7) Archiwalne pomoce ewidencyjno-informacyjne;
 - 8) Bibliografia ważniejszych publikacji dotyczących podzespołów.

Ostatnią część publikacji stanowi rozbudowany aparat uzupełniający, w tym bardzo szczegółowa i wielce przydatna dla podejmujących badania nad uniwersytetem i jego archiwum – bibliografia. Obejmuje ona źródła archiwalne i drukowane (dokumenty, obwieszczenia, rozporządzenia, statuty, ustawy, zarządzenia), opracowania niedrukowane (prace licencjackie i magisterskie) i drukowane oraz źródła

i opracowania internetowe. Korzystanie z informatora ułatwią znacznie dołączone w końcowej części pomoce: alfabetyczny wykaz podzespołów archiwalnych i indeks rzeczowy, z osobowego słusznie zrezygnowano.

Informator ma przejrzystą budowę, a kolejność i zawartość prezentowanych zagadnień ułatwia dotarcie do poszukiwanych informacji o archiwaliach. Bardzo dużą wartość naukową posiada wstęp i uzupełniające go kalendarium, które stanowią wyczerpujące i znakomicie udokumentowane źródłowo opracowanie dziejów archiwum i jego zasobu. Poszerzają one dotychczasowy stan badań nad historią archiwum, w tym zwłaszcza nad okolicznościami jego utworzenia. Powołanie na pierwszego kierownika prof. B. Włodarskiego wynikało z nawiązania do tradycji Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, w którym funkcjonowało samodzielne archiwum. Prezentacja zasobu dokonana jest w sposób przejrzysty, kolejność rozdziałów poprawna i zgodna ze strukturą organizacyjną uczelni, wewnątrz rozdziałów podzespoły ułożono alfabetycznie. Wybór tego prostego, a jednocześnie logicznego kryterium ma swoje uzasadnienie w tym, że ułatwia korzystanie z przewodnika różnym grupom czytelników, także tym nieposiadającym wiedzy o ustroju UMK w poszczególnych okresach jego rozwoju. Szczególną wartość informacyjną posiada opis poszczególnych podzespołów, przy obecnym stanie uporządkowania wydaje się, że optymalny. Dla użytkowników szczególnie przydatna jest charakterystyka ich zawartości, uzupełniona o zakres chronologiczny poszczególnych serii akt. Całość dopełnia przemyślany i przygotowany bardzo starannie aparat uzupełniający. Wartość publikacji podnosi znacząco jej szata graficzna i staranne wydanie, piękna okładka, dobrane, liczne (aż 167) fotografie archiwaliów, osób, budynków i pomieszczeń, które znakomicie ilustrują poszczególne części.

Autorzy przy realizacji tego trudnego dzieła napotkali na szereg problemów, niektóre z nich rozwiązali w sposób mogący budzić pewne kontrowersje. Kwestie te mają charakter ogólny i wykraczający poza potrzeby wydanego informatora. Należy do nich decyzja Autorów o zakresie rzeczowym informatora: „Opracowanie obejmuje tylko te materiały archiwalne, które są własnością Uniwersytetu Mikołaja Kopernika”. W konsekwencji pominięte zostały archiwalia przejęte w depozyt, który należy do podstawowych form pozyskiwania materiałów przez archiwa (obok drogi prawnej, darowizny, zakupu). Materiały te znajdowały się w zasobie archiwum w czasie, który obejmuje Informator (i nadal tam pozostają). Ich pominięcie pozbawia czytelników wiedzy o zgromadzonych w Archiwum niektórych bezcennych skarbach, np. o spuściźnie profesora Andrzeja Tomczaka, twórcy toruńskiej archiwistyki.

Kolejny problem, który ma dla archiwów uniwersyteckich znaczenie priorytetowe, to zagadnienie struktury ich zasobu, podział na zespoły i ich wewnętrzny porządek. Autorzy przyjęli założenie, mające wpływ na część zasadniczą informatora, że zasób Archiwum UMK tworzy jeden zespół, który podzielili na podzespoły składające się z poszczególnych grup akt. Do zespołu tego włączyli nie tylko archiwalia własne UMK (wytworzone i zgromadzone przez jednostki organizacyjne uczelni), lecz także organizacje, stowarzyszeń, związków działających przy uniwersytecie oraz spuścizny osób z nią związanych. Rozwiązanie to zastosowane w informatorze nie ma wpływu na jego wartość i jakość sporządzonych opisów. Natomiast popraw-

ne ustalenie porządku zasobu to kluczowa kwestia przy jego opracowaniu, która wymaga szerokiej dyskusji, najlepiej podczas konferencji metodycznej z udziałem archiwistów akademików i praktyków. Na strukturę zasobów/zespołów archiwalnych zasadniczy wpływ ma zasada proveniencji i w konsekwencji nadawany im porządek (układ) wewnętrzny powinien być oparty na kryteriach ustrojowych. Mam nadzieję, że omawiana publikacja skłoni pracowników archiwów uniwersyteckich do prac nad tym zagadnieniem, które nabrało szczególnego znaczenia w dobie informatyzacji i umieszczania opisu archiwaliów w systemie. Dobry punkt wyjścia stanowią ustalenia dotyczące zasobu archiwów uniwersyteckich zawarte w wartościowej i zachowującej aktualność monografii Henryki Duczkowskiej-Moraczewskiej, poświęconej kancelarii i archiwom uniwersyteckim, wydanej w roku 1982².

Uwagi te nie umniejszają wartości Informatora, który znajdzie swoje trwałe miejsce w dorobku polskiej archiwistyki i zadecyduje o tym nie tylko jego pionierski charakter, ale przede wszystkim wysoki poziom merytoryczny zawartych w nim informacji. Publikacja jest dowodem obszernej wiedzy autorów o „swoim” Archiwum i jego zasobie oraz ogromnego nakładu pracy i ich zaangażowania, znacznie wykraczającego poza obowiązki ściśle zawodowe.

Bibliografia

Duczkowska-Moraczewska, Henryka. 1982. *Kancelaria i archiwa uniwersyteckie w Polsce Ludowej*. Toruń: Uniwersytet Mikołaja Kopernika.

Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych. 2000. „Pismo Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z 6 czerwca 2000 r. w sprawie zaleceń dotyczących opracowania informatora o zasobie archiwum państwowego.” Dostęp Lipiec 3, 2019. https://www.archiwa.gov.pl/images/docs/akty_normatywne/Pismo___6_2000.pdf.

Przysłany: 27 VI 2019

Zaakceptowany: 7 VIII 2019

² H. Duczkowska-Moraczewska, *Kancelaria i archiwa uniwersyteckie w Polsce Ludowej*, Toruń 1982.

Wiesława Kwiatkowska

Torun, Poland

e-mail: wk@umk.pl

ORCID ID: 0000-0003-4101-6888

Dr hab. Wiesława Kwiatkowska is a retired employee of the Institute of History and Archival Studies of Nicolaus Copernicus University in Torun. Her research interests include archival science and the history of the Middle Ages, the Prussian chancellery of files, the history of archives and their present condition, the education of archivists. Her historical interests focus on the history of medieval book collections and the history of Evangelical Church in West Prussia. She published as follows: *Toruń miastem Hanzy* (Toruń 2000); *Kancelaria Ewangelickiego Kościoła Unijnego w Prusach Zachodnich w latach 1817–1920 i pozostałe po niej akta* (Toruń 2006) i *Dorobek polskiej archiwistyki w zakresie metodyki opracowania zasobu archiwalnego* (Warszawa 2014). She is a member of the Scientific Society in Toruń, the Association of Polish Archivists and the Polish Historical Society.

**Archives of Nicolaus Copernicus University
in Toruń. Archive resource guide. As of
December 31, 2017, edited by A. Supruniuk
and W. Krajniak, ed. B. Kierzkowska, A.
Supruniuk, W. Krajniak, J. Waliszewski,
Wydawnictwo Naukowe UMK Toruń 2018,
ISBN 978-83-231-4093-1**

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/FT.2019.015>

The text is available under a Creative Commons Attribution-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-ND 4.0).

K

Keywords: Archives of Nicolaus Copernicus University; archive with the entrusted resource; archive resource guide; archival materials; archival aids; resource guide of the Archive of Nicolaus Copernicus University; Nicolaus Copernicus University; archival resources

S

Summary: In 2018, the first guide to the resources of the university archives was published *Archives of Nicolaus Copernicus University in Toruń. Information on archival resources. As of December 31, 2017*, edited by A. Supruniuk and W. Krajniak, whose authors are employees

of the Archives. The guide consists of three main parts: the introductory part (preface, introduction, calendar, list of abbreviations), the basic part (the presentation of the resource) and the supplementary part (a list of components, a list of illustrations, bibliography, summary in English, material index). It has been very carefully prepared in terms of content and graphics. Particularly noteworthy is the extensive and valuable introduction, which allows you to understand the structure and method of using the help section, and above all it introduces the history of the Archives and its resources. The main part of the Guide is the characteristics of the resource, which allows you to get acquainted with the collected archives. The description of individual components contains eight detailed pieces of information concerning their content, supplemented with the chronological scope of individual series of files. The whole is completed by a well thought-out and carefully prepared supplementary apparatus. The value of the publication is significantly increased by its graphic design and careful edition, including numerous photographs that perfectly illustrate individual parts. The preparation of the first guide to the university archive resource required the Authors to take up several problems of priority importance for academic archival studies, including first and foremost the structure of this type of archival resource. The publication will find its permanent place in the achievements of Polish archival studies not only because of its pioneering nature, but above all, owing to the high substantive level of information contained therein.

Wiesława Kwiatkowska

Thorn, Polen

e-mail: wk@umk.pl

ORCID ID: 0000-0003-4101-6888

Dr. habil. Wiesława Kwiatkowska ist emeritierte Dozentin des Instituts für Geschichte und Archivwissenschaft an der Nikolaus-Kopernikus-Universität in Thorn. Ihre Forschungsinteressen rekurrieren auf die Archivwissenschaft sowie auf die Geschichte des Mittelalters und des 19. Jahrhunderts. Sie setzt sich mit der archivarischen Methodik auseinander, und zwar vor allem mit der Bearbeitung von Archivbeständen, und bezieht sich in ihrer Forschung auf die preußische Kanzlei der Sachakten, die Geschichte der Archive und ihren heutigen Stand sowie die Ausbildung der Archivarinnen und Archivare. Im Mittelpunkt ihrer Forschung steht die Geschichte der mittelalterlichen Buchbestände sowie der evangelischen Kirche in Westpreußen. Sie veröffentlichte u. a.: *Toruń miastem Hanzzy* [Thorn als eine Hansestadt] (Toruń 2000); *Kancelaria Ewangelickiego Kościoła Unijnego w Prusach Zachodnich w latach 1817–1920 i pozostałe po niej akta* [Die Kanzlei der evangelischen Unionskirche in Westpreußen in den Jahren 1817–1920 und die von ihr hinterlassenen Akten] (Toruń 2006) und *Dorobek polskiej archiwistyki w zakresie metodyki opracowania zasobu archiwalnego* [Die Werke der polnischen Archivwissenschaft im Bereich der Bearbeitungsmethodik des Archivbestandes] (Warszawa 2014). Sie ist Mitglied der Wissenschaftlichen Gesellschaft zu Thorn, des Verbands der Polnischen Archivarinnen und Archivare und der Polnischen Historischen Gesellschaft.

**Archiv der Nikolaus-Kopernikus-
Universität in Thorn. Ein Führer durch den
Archivbestand. Stand vom 31. Dezember
2017, hrsg. von A. Supruniuk, W. Krajniak,
bearb. B. Kierzkowska, A. Supruniuk,
W. Krajniak, J. Waliszewski, Wydawnictwo
Naukowe UMK Toruń 2018,
ISBN 978-83-231-4093-1**

Dieser Text wird unter der Creative Commons-Lizenz Namensnennung-Keine Bearbeitungen 4.0 International (CC BY-ND 4.0) veröffentlicht.

S **tichworte:** Archiv der Nikolaus-Kopernikus-Universität in Thorn; Archiv mit anvertrautem Bestand; Führer durch den Archivbestand; Archivmaterialien; Archivlehrmittel; Führer durch den Bestand des Archivs der Nikolaus-Kopernikus-Universität; Nikolaus-Kopernikus-Universität; Archivbestand

Z **usammenfassung:** 2018 erschien der erste Führer durch den Archivbestand *Archiwum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu Informator o zasobie archiwalnym. Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku (Archiv der Nikolaus-Kopernikus-Universität in Thorn. Ein Führer durch den Archivbestand. Stand vom 31. Dezember 2017)*, hrsg. von A. Supruniuk und W. Krajniak, dessen Autoren zugleich Archivmitarbeiter sind. Der Führer besteht aus drei Hauptteilen: dem einleitenden (Vorwort, Einleitung, Zeittafel, Abkürzungsverzeichnis), dem Hauptteil (Schilderung des Bestands) und dem ergänzenden Teil (Verzeichnis von Aktenteilen, Abbildungsverzeichnis, Bibliografie, Zusammenfassung in der englischen Sprache, Sachregister). Er wurde sehr sorgfältig vorbereitet, und zwar aus sachlicher und grafischer Sicht. Eine besondere Aufmerksamkeit verdient die ausgebaute und wertvolle Einleitung, die es erlaubt, den Aufbau und die Nutzungsmöglichkeiten dieses Lehrbuchs zu nachvollziehen, und vor allem die Geschichte des Archivs und sein Bestand schildert. Den Hauptteil des Führers bildet die Charakteristik des Bestands, dank der es möglich ist, sich mit den gesammelten Archivalien vertraut zu machen. Die Beschreibung der einzelnen Aktenteile enthält acht detaillierte Informationen, darunter ihren Inhalt, ergänzt durch die chronologischen Rahmen der einzelnen Aktenreihen. Die Ganzheit wird mit einem durchdachten und sorgfältig vorbereiteten ergänzenden Apparat abgeschlossen. Den Wert der Publikation steigert eindeutig ihr grafisches Layout und eine sorgfältige Ausgabe, darunter zahlreiche Fotografien, die die einzelnen Teile sehr gut bebildern. Die Vorbereitung des ersten Führers durch den Bestand des Universitätsarchivs verlangte von den Autoren die Bereitschaft, einige für die akademische Archivkunde gravierende Probleme aufzunehmen, darunter vor allem in Hinblick auf die Struktur des Bestands eines solchen Archivs. Die Publikation findet ihren nachhaltigen Platz in der polnischen Archivkunde nicht nur wegen ihres Pioniercharakters, sondern auch wegen ihres hohen Sachniveaus der angeführten Angaben.